

بیمارستان امام خمینی (ره) آاباده

سکته مغزی

سکته مغزی چیست؟

سکته مغزی در کل دنیا دومین علت مرگ بشر است و اولین علت از کارافتادگی، اما در کشورهای پیشرفته در حال حاضر سومین علت مرگ است که با پیر شدن جوامع در آینده نه چندان دور در آن کشورها نیز دومین علت مرگ خواهد شد. سکته مغزی بسته شدن یا پاره شدن یک شریان مغزی که به دنبال آن اختلال در گردش خون آن ناحیه از مغز ایجاد شده و موجب بروز علائمی مثل فلج نیمه بدن، اختلال تکلم و اختلال در راه رفتن می شود. سکته مغزی، زمانی اتفاق می افتد که رگی خونی در مغز مسدود یا منفجر شود. این امر باعث می شود که رسیدن اکسیژن و مواد غذایی به مغز مختل شود. در این حالت، سلول های مغزی در عرض چند دقیقه از بین می روند. سکته مغزی یک اورژانس پزشکی است و درمان آن باید بلافاصله انجام شود. اقدامات سریع می تواند میزات تخریب سلول های مغزی را کاهش داده و از عوارض بعدی جلوگیری کند.

عوامل خطر زا

- ✓ افزایش وزن یا چاقی
- ✓ بی تحرکی
- ✓ مصرف الکل و دخانیات
- ✓ فشارخون بالا
- ✓ چربی خون بالا
- ✓ دیابت
- ✓ بیماری های قلبی عروقی

برخی از عوامل خطرزا مثل سن و جنس غیرقابل تغییر هستند ولی سایر آنها با داشتن رژیم غذایی مناسب و فعالیت های ورزشی و همچنین تغییر شیوه زندگی قابل کنترل می باشند.

- ✓ سن (سن بالای 55 سال ریسک بیشتری دارد).
- ✓ جنس (مردان ریسک بیشتری دارند).
- ✓ استفاده از قرص های ضدبارداری یا هورمون های استروژن

مهمترین علائم سکته مغزی عبارتند از:

- سردرد ناگهانی و شدید بدون دلیل که فوراً بعد از آن فرد بیهوش می شود.
- احساس بی حسی یا فلج ناگهانی در یک طرف صورت و دست یا پای یک طرف بدن.
- کاهش ناگهانی بینایی، قدرت بدن، تعادل بدن (به سختی راه رفتن)، قوای حسی، صحبت کردن و یا فهم صحبت دیگران. تاری ناگهانی دید به خصوص در یک چشم.

➤ به هم خوردن تعادل بدن بطور ناگهانی که احتمالاً با حالت تهوع، استفراغ کردن، تب، سسکسه و یا قورت دادن غذاها به سختی همراه است.

نشانه‌هایی ظاهری و عوارض بعد از سکته مغزی

- ❖ ضعف و کرختی صورت و بازوها یا پاها به خصوص در یک طرف بدن (همی پارزی) فلج صورت، بازو و پاهادرهمان طرف(همی پلژی)
- ❖ عدم تعادل و لنگ زدن(آتاکسی)
- ❖ اختلال در تکلم یا دردرد کلام(دیس آرتری)
- ❖ اشکال در بلع(دیس فاژی)
- ❖ کرختی و سوزش قسمت های بدن اشکال در درک وضعیت و موقعیت(پارستزی)
- ❖ دوبینی- تاری دید یا از دست دادن بینایی به خصوص در یک چشم
- ❖ سردرد شدید و ناگهانی
- ❖ از دست دادن حافظه کوتاه مدت و طولانی مدت - اختلال در قضاوت
- ❖ سرگیجه بدون دلیل و سقوط ناگهانی
- ❖ بی اختیاری ادرار و مدفوع
- ❖ اشکال در پیدا کردن کلمات و فهمیدن آن چیزی که دیگران می گویند.
- ❖ عدم توانایی در انجام حرکات ظریف

✓ مراقبت های بعد از سکته مغزی

- ✓ اقدامات توانبخشی جهت بهبود حرکتی
- ✓ جابجا کردن مرتب بیمار واستفاده از تشک مواج جهت جلوگیری از زخم بستر
- ✓ مراقبت تنفسی جهت تخلیه بهتر خلط و تنفس مؤثرتر بیمار
- ✓ مراقبت دستگاه ادراری و خروج هرچه سریعتر شوند
- ✓ در صورت تجمع مدفوع استفاده از ملین و شیاف
- ✓ رساندن غذا آب و داروها به بیمار از طریق لوله بینی معده ای یادهان
- ✓ مراجعه مرتب به پزشک معالج جهت تنظیم دارو
- ✓ در صورت مشاهده هر یک از نشانه های یاد شده به سرعت باید با اورژانس تماس گرفته شود تا بیمار به نزدیکترین مرکز درمانی منتقل شود.
- ✓ اگر زمان مناسب از دست داده نشود ، شرایط بیمار قابل درمان است.
- ✓ زمان طلایی برای اقدامات درمانی در سکته مغزی ، سه ساعت نخست پس از بروز اولین نشانه است . بنابراین فرصت را از دست ندهید.
- ✓ هر یک دقیقه حیاتی است .زمان شروع علائم سکته مغزی را به پزشک اعلام نمایید.

منبع: کتاب مراقبتهای پرستاری پروتکل سوئد ۲۰۱۸

تهیه کننده : ژاله دهقانی کارشناس پرستاری

واحد آموزش سلامت بیمارستان امام خمینی (ره) ۱۴۰۲

-